

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

13. září 2016*

„Řízení o předběžné otázce — Občanství Unie — Články 20 a 21 SFEU — Směrnice 2004/38/ES — Právo pobytu státního příslušníka třetího státu, který má záznam v rejstříku trestů, v členském státě — Rodič, který má ve výlučné péči dvě nezletilé děti, jež jsou občany Unie — První dítě, které má státní příslušnost členského státu pobytu — Druhé dítě, které má státní příslušnost jiného členského státu — Vnitrostátní právní předpisy vylučující udělení povolení k pobytu tomuto předkovi z důvodu jeho záznamu v rejstříku trestů — Odepření pobytu, které může vést k povinnosti dětí opustit území Unie“

Ve věci C-165/14,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Tribunal Supremo (Nejvyšší soud, Španělsko) ze dne 20. března 2014, došlým Soudnímu dvoru dne 7. dubna 2014, v řízení

Alfredo Rendón Marín

proti

Administración del Estado,

SOUDNÍ DVŮR (velký senát)

ve složení K. Lenaerts, předseda, R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, L. Bay Larsen, C. Toader, D. Šváby, F. Biltgen a C. Lycourgos, předsedové senátů, A. Rosas (zpravodaj), E. Juhász, A. Borg Barthet, M. Safjan, M. Berger, A. Prechal a K. Jürimäe, soudci,

generální advokát: M. Szpunar,

vedoucí soudní kanceláře: M. Ferreira, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 30. června 2015,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za A. Rendón Marína I. Aránzazu Triguero Hernández a L. De Rossi, abogadas,
- za španělskou vládu A. Rubio Gonzálezem a L. Banciella Rodríguez-Miñónem, jako zmocněnci,
- za dánskou vládu C. Thorningem a M. Wolff, jako zmocněnci,
- za řeckou vládu T. Papadopoulou, jako zmocněnkyní,

* Jednací jazyk: španělština.

- za francouzskou vládu D. Colasem a R. Coesmem, jako zmocněnci,
- za italskou vládu G. Palmieri, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s L. D'Ascia, avvocato dello Stato,
- za nizozemskou vládu M. Bulterman a B. Koopman, jako zmocněnkyněmi,
- za polskou vládu B. Majczynou, K. Pawłowskou a M. Pawlickou, jako zmocněnci,
- za vládu Spojeného království M. Holtem a J. Beeko, jako zmocněnci, ve spolupráci s D. Blundellem, barrister,
- za Evropskou komisi I. Martínez del Peral, C. Tufvesson, F. Castillem de la Torre a M. Wilderspinem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 4. února 2016,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 20 SFEU.
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Alfredem Rendón Marínem, státním příslušníkem třetího státu a otcem nezletilých občanů Unie, které má ve výlučné péči a kteří mají od svého narození bydliště ve Španělsku, na straně jedné a Administración del Estado (Státní správa, Španělsko) na straně druhé, jehož předmětem je rozhodnutí Director General de Inmigración del Ministerio de Trabajo e Inmigración (generální ředitel pro imigraci ministerstva práce a imigrace, Španělsko) odmítnout mu udělit povolení k pobytu z důvodu mimořádných okolností, protože má záznam v rejstříku trestů.

Právní rámec

Unijní právo

- 3 V bodech 23 a 24 odůvodnění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Úř. věst. 2004, L 158, s. 77; Zvl. vyd. 05/05, s. 46, a oprava v Úř. věst. 2011, L 327, s. 70) se uvádí:
 - „(23) Vyhoštění občanů Unie a jejich rodinných příslušníků z důvodů veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti představuje opatření, které může vážně ohrozit osoby, jež se poté, co využily práv a svobod přiznaných jim Smlouvou [o ES], skutečně integrovaly do hostitelského členského státu. Rozsah využití těchto opatření by tedy měl být omezen v souladu se zásadou přiměřenosti tak, aby byl brán v potaz stupeň integrace dotyčných osob, délka jejich pobytu v hostitelském členském státě, jejich věk, zdravotní stav, rodinné a ekonomické poměry a vazby na jejich zemi původu.
 - (24) Proto by s rostoucím stupněm integrace občanů Unie a jejich rodinných příslušníků v hostitelském členském státě měla růst i úroveň jejich ochrany před vyhoštěním. Vůči občanům Unie, kteří na území hostitelského členského státu pobývají již mnoho let, a zejména vůči těm, kteří se zde narodili a pobývali zde po celý svůj život, by vyhoštění mělo směřovat pouze

z důvodu výjimečných okolností souvisejících s veřejnou bezpečností. Těmito výjimečnými okolnostmi by mělo být navíc podmíněno také vyhoštění nezletilých osob, aby byly v souladu s Úmluvou OSN ze dne 20. prosince 1989 o právech dítěte chráněny jejich vazby na rodinu.“

4 Článek 2 směrnice 2004/38, nadepsaný „Definice“, stanoví:

„Pro účely této směrnice se rozumí:

1. ‚občanem Unie‘ osoba, která je státním příslušníkem některého členského státu;

2. ‚rodinným příslušníkem‘:

[...]

d) předci v přímé linii, kteří jsou vyživovanými osobami, a takoví předci manžela či manželky nebo partnera či partnerky stanovení v písmenu b);

3. ‚hostitelským členským státem‘ členský stát, do něhož se občan Unie stěhuje za účelem výkonu svého práva volného pohybu a pobytu.“

5 Článek 3 této směrnice, nadepsaný „Oprávněné osoby“, stanoví:

„1. Tato směrnice se vztahuje na všechny občany Unie, kteří se stěhují do jiného členského státu, než jehož jsou státními příslušníky, nebo v takovém členském státě pobývají, a na jejich rodinné příslušníky ve smyslu čl. 2 bodu 2, kteří je doprovázejí nebo následují.

2. Aniž je dotčeno právo volného pohybu a pobytu dotyčných osob, které tyto osoby již případně mají, usnadňuje hostitelský členský stát v souladu se svými vnitrostátními předpisy vstup a pobyt těchto osob:

a) všech ostatních rodinných příslušníků bez ohledu na jejich státní příslušnost, kteří nejsou zahrnuti v definici rodinného příslušníka ve smyslu čl. 2 bodu 2 a kteří jsou v zemi, z níž pocházejí, osobami vyživovanými občanem Unie s primárním právem pobytu nebo členy jeho domácnosti [...];

[...]

Hostitelský členský stát pečlivě posoudí osobní poměry těchto osob a zdůvodní každé odepření vstupu či pobytu těchto osob.“

6 Článek 7 uvedené směrnice, nadepsaný „Právo pobytu po dobu delší než tři měsíce“, v odstavcích 1 a 2 stanoví:

„1. Všichni občané Unie mají právo pobytu na území jiného členského státu po dobu delší než tři měsíce, pokud:

a) jsou v hostitelském členském státě zaměstnanými osobami nebo osobami samostatně výdělečně činnými; nebo

b) mají pro sebe a své rodinné příslušníky dostatečné prostředky, aby se po dobu svého pobytu nestali zátěží pro systém sociální pomoci hostitelského členského státu, a jsou účastníky zdravotního pojištění, kterým jsou v hostitelském členském státě kryta všechna rizika; nebo

[...]

d) jsou rodinnými příslušníky doprovázejícími nebo následujícími občana Unie, který splňuje podmínky uvedené v písmenech a), b) nebo c).

2. Právo pobytu stanovené v odstavci 1 se vztahuje rovněž na rodinné příslušníky doprovázející nebo následující v hostitelském členském státě občana Unie, kteří nejsou státními příslušníky žádného členského státu, za předpokladu, že tento občan Unie splňuje podmínky stanovené v odst. 1 písm. a), b) nebo c).“

7 V kapitole IV směrnice 2004/38, nadepsané „Právo trvalého pobytu“, článek 16 této směrnice, nadepsaný „Obecné pravidlo pro občany Unie a jejich rodinné příslušníky“, v odstavcích 1 a 2 stanoví:

„1. Právo trvalého pobytu v hostitelském členském státě mají občané Unie, kteří tam nepřetržitě legálně pobývají po dobu pěti let. Toto právo není vázáno na splnění podmínek stanovených v kapitole III.

2. Odstavec 1 se vztahuje rovněž na rodinné příslušníky, kteří nejsou státními příslušníky žádného členského státu a s občanem Unie v hostitelském členském státě nepřetržitě legálně pobývají po dobu pěti let.“

8 Článek 27, který je součástí kapitoly VI směrnice 2004/38, nadepsané „Omezení práva vstupu a práva pobytu z důvodů veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo veřejného zdraví“, v odstavcích 1 a 2 stanoví:

„1. S výhradou této kapitoly smějí členské státy omezit svobodu pohybu a pobytu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků bez ohledu na státní příslušnost z důvodů veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo veřejného zdraví. Tyto důvody nesmějí být uplatňovány k hospodářským účelům.

2. Opatření přijatá z důvodů veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti musí být v souladu se zásadou přiměřenosti a musí být založena výlučně na osobním chování dotyčné osoby. Předchozí odsouzení pro trestný čin samo o sobě přijetí takových opatření neodůvodňuje.

Osobní chování dotyčného jednotlivce musí představovat skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti. Odůvodnění, která přímo nesouvisí s dotyčnou osobou nebo souvisejí s generální prevencí, nejsou přípustná.“

9 Článek 28 uvedené směrnice, nadepsaný „Ochrana před vyhoštěním“, stanoví:

„1. Před přijetím rozhodnutí o vyhoštění z důvodů veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti vezme hostitelský členský stát v úvahu skutečnosti, jako je délka pobytu dotyčné osoby na jeho území, věk, zdravotní stav, rodinné a ekonomické poměry, společenská a kulturní integrace v hostitelském členském státě a intenzita vazeb na zemi původu.

2. Hostitelský členský stát nesmí, s výjimkou závažných důvodů týkajících se veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti, vydat rozhodnutí o vyhoštění proti občanům Unie nebo jejich rodinným příslušníkům bez ohledu na jejich státní příslušnost, kteří mají právo trvalého pobytu na jeho území.

3. Rozhodnutí o vyhoštění nesmí, s výjimkou naléhavých důvodů týkajících se veřejné bezpečnosti vymezených členskými státy, být vydáno proti občanům Unie, kteří:

a) posledních deset let měli pobyt v hostitelském členském státě; nebo

b) jsou nezletilými osobami, kromě případů, kdy je vyhoštění v nejlepším zájmu dítěte, jak je stanoveno v Úmluvě OSN o právech dítěte ze dne 20. listopadu 1989.“

Španělské právo

10 Článek 31 odst. 3 Ley Orgánica 4/2000 sobre derechos y libertades de los extranjeros en España y su integración social (zákon č. 4/2000 o právech a svobodách cizinců ve Španělsku a jejich společenské integraci) ze dne 11. ledna 2000 (BOE č. 10 ze dne 12. ledna 2000, s. 1139) stanoví možnost povolit přechodný pobyt z mimořádných důvodů, aniž státní příslušník třetího státu musí předtím obdržet vízum.

11 Článek 31 odst. 5 a 7 uvedeného zákona stanoví:

„5. Přechodný pobyt cizince lze povolit jen tehdy, nemá-li cizinec v rejstříku trestů ve Španělsku nebo v předchozích zemích jeho pobytu žádný záznam o trestném činu existujícím ve španělském právním řádu a nebyl-li mu zakázán pobyt ve státech, s nimiž Španělsko uzavřelo dohodu v tomto smyslu.

[...]

7. Pro účely případného prodloužení povolení k přechodnému pobytu se podle okolností posoudí:

- a) záznamy v rejstříku trestů s ohledem na udělenou milost nebo na podmíněný odklad výkonu trestu či odklad výkonu trestu odnětí svobody;
- b) porušení povinností jednotlivců v oblasti daní a sociálního zabezpečení.

Při rozhodování o prodloužení bude zohledněna zejména snaha o integraci, kterou cizí státní příslušník projevil, jež hovoří ve prospěch prodloužení, což je nutno prokázat kladným stanoviskem autonomního společenství, v němž se potvrzuje, že dotčená osoba se účastnila vzdělávání stanoveného v článku 2b tohoto zákona.“

12 Real Decreto 2393/2004 por el que se aprueba el Reglamento de la Ley Orgánica 4/2000 (královské nařízení č. 2393/2004, kterým se schvaluje prováděcí nařízení k zákonu č. 4/2000) ze dne 30. prosince 2004 (BOE č. 6 ze dne 7. ledna 2005, s. 485) v odstavci 4 prvního dodatečného ustanovení stanoví:

„[...] [S]tátní tajemník pro imigraci a emigraci může na základě předchozí zprávy státního tajemníka pro bezpečnost povolit přechodný pobyt v případě mimořádných okolností, jež nejsou v prováděcím nařízení k zákonu [č. 4/2000] upraveny.“

13 Články 124 a 128 Real Decreto 557/2011 por el que se aprueba el Reglamento de la Ley Orgánica 4/2000, tras su reforma por Ley Orgánica 2/2009 (královské nařízení č. 557/2011, kterým se schvaluje prováděcí nařízení k zákonu č. 4/2000 ve znění zákona č. 2/2009) ze dne 20. dubna 2011 (BOE č. 103 ze dne 30. dubna 2011, s. 43821) stanoví možnost požádat o povolení k přechodnému pobytu z důvodu mimořádných okolností z důvodu začlenění rodiny (*arraigo familiar*), nemá-li žadatel v rejstříku trestů ve Španělsku nebo v zemích jeho předchozího pobytu žádný záznam o trestném činu existujícím ve španělském právním řádu.

Spor v původním řízení a předběžná otázka

14 Alfredo Rendón Marín, kolumbijský státní příslušník, je otcem dvou nezletilých dětí narozených v Malaze (Španělsko), a sice chlapce španělské státní příslušnosti a dcery polské státní příslušnosti. Tyto děti celý svůj život pobývaly ve Španělsku.

- 15 Ze spisu, jenž má Soudní dvůr k dispozici, vyplývá, že rozhodnutím Juzgado de Primera Instancia de Málaga (soud prvního stupně v Malaze, Španělsko) ze dne 13. května 2009 byly děti A. Rendón Marína svěřeny do jeho výlučné péče. Matka dětí, která má polskou státní příslušnost, je neznámého pobytu. Oběma dětem se podle předkládacího rozhodnutí dostává náležitá péče a školního vzdělání.
- 16 Alfredo Rendón Marín má záznam v rejstříku trestů. Konkrétně byl ve Španělsku odsouzen k trestu odnětí svobody na devět měsíců. Počínaje dnem 13. února 2009 mu však byl povolen prozatímní odklad výkonu tohoto trestu na dobu dvou let. Ke dni podání předkládacího rozhodnutí, tedy k 20. březnu 2014, čekal A. Rendón Marín na rozhodnutí o své žádosti o zahlazení odsouzení (*cancelación*).
- 17 Dne 18. února 2010 podal A. Rendón Marín ke generálnímu řediteli pro imigraci ministerstva práce a imigrace žádost o povolení k přechodnému pobytu z důvodu mimořádných okolností podle odstavce 4 prvního dodatečného ustanovení královského nařízení č. 2393/2004.
- 18 Rozhodnutím ze dne 13. července 2010 byla žádost A. Rendón Marína na základě ustanovení čl. 31 odst. 5 zákona č. 4/2000 zamítnuta, protože má záznam v rejstříku trestů.
- 19 Vzhledem k tomu, že žaloba, kterou A. Rendón Marín podal proti tomuto rozhodnutí, byla rozsudkem Audiencia Nacional (Vrchní soud s celostátní působností, Španělsko) ze dne 21. března 2012 zamítnuta, podal A. Rendón Marín proti tomuto rozsudku kasační opravný prostředek k Tribunal Supremo (Nejvyšší soud, Španělsko).
- 20 Alfredo Rendón Marín zakládá kasační opravný prostředek na jediném důvodu vycházejícím jednak z nesprávného výkladu rozsudků ze dne 19. října 2004, Zhu a Chen (C-200/02, EU:C:2004:639), a ze dne 8. března 2011, Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2011:124), jelikož judikatura z nich vycházející měla podle něho vést k udělení požadovaného povolení k pobytu, a jednak z porušení čl. 31 odst. 3 a 7 zákona č. 4/2000.
- 21 Předkládající soud uvádí, že bez ohledu na konkrétní okolnosti věci v původním řízení by odmítnutí povolit A. Rendón Marínovi pobyt ve Španělsku vedlo v projednávané věci – stejně jako ve věcech, v nichž byly vydány rozsudky ze dne 19. října 2004, Zhu a Chen (C-200/02, EU:C:2004:639), a ze dne 8. března 2011, Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2011:124) – k jeho nedobrovolnému vycestování ze španělského území, potažmo z území Evropské unie, v důsledku kterého by z tohoto území vycestovaly i obě nezletilé děti na něm závislé. Týž soud nicméně zdůrazňuje, že použitelné vnitrostátní právní předpisy – na rozdíl od situací posuzovaných v rozsudcích ze dne 19. října 2004, Zhu a Chen (C-200/02, EU:C:2004:639), a ze dne 8. března 2011, Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2011:124) – stanoví zákaz udělit povolení k pobytu, pokud má žadatel ve Španělsku záznam v rejstříku trestů.
- 22 Předkládající soud si tudíž klade otázku, zda je s unijní judikaturou k článku 20 SFEU, na kterou je odkazováno v projednávané věci, v souladu taková vnitrostátní právní úprava, která bez možnosti odchylky zakazuje udělit povolení k pobytu žadateli, který má v zemi podání žádosti záznam v rejstříku trestů, přestože v jejím důsledku je nezletilé dítě závislé na žadateli, které je občanem Unie, nevyhnutelně zbaveno práva pobytu v Unii.
- 23 Za těchto podmínek se Tribunal Supremo (Nejvyšší soud) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Je s článkem 20 SFEU, vykládaným s ohledem na rozsudky ze dne 19. října 2004, Zhu a Chen (C-200/02, EU:C:2004:639), a ze dne 8. března 2011, Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2011:124), slučitelná vnitrostátní právní úprava, která vylučuje možnost udělit rodiči nezletilého dítěte-občana Unie závislého na svém rodiči povolení k pobytu proto, že rodič má v zemi podání žádosti záznam v rejstříku trestů, přestože je v důsledku toho nezletilé dítě, které musí rodiče doprovázet, nuceno nedobrovolně vycestovat z území Unie?“

K otázce, zda spor v původním řízení nadále existuje

- 24 Ze znění a systematiky článku 267 SFEU vyplývá, že řízení o předběžné otázce předpokládá, že před vnitrostátními soudy skutečně probíhá spor, v jehož rámci mají vnitrostátní soudy vydat rozhodnutí, které může zohlednit rozsudek Soudního dvora vydaný v rámci řízení o předběžné otázce (rozsudek ze dne 11. září 2008, UGT-Rioja a další, C-428/06 až C-434/06, EU:C:2008:488, bod 39 a citovaná judikatura). Soudní dvůr může tudíž otázku, zda v původním řízení nadále existuje spor, ověřit i bez návrhu.
- 25 V projednávaném případě se spor týká odmítnutí udělit A. Rendón Marínovi povolení k přechodnému pobytu ve Španělsku, přičemž Tribunal Supremo (Nejvyšší soud) projednává kasační opravný prostředek proti rozsudku Audiencia Nacional (Vrchní soud s celostátní působností) ze dne 21. března 2012, jímž byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti A. Rendón Marína o toto povolení k pobytu.
- 26 Ze spisu, který má Soudní dvůr k dispozici, a z vyjádření, která na jednání přednesli A. Rendón Marín a španělská vláda, přitom vyplývá, že poté, co Tribunal Supremo (Nejvyšší soud) podal projednávanou žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, podal žalobce v původním řízení u místního pracoviště zastoupení vlády v Malaze dvě další žádosti o povolení přechodného pobytu z důvodu mimořádných okolností a druhé žádosti bylo vyhověno.
- 27 Španělská vláda totiž na jednání uvedla, že Subdelegación del Gobierno en Málaga (místní pracoviště zastoupení vlády pro provincii Malaga, Španělsko) udělilo A. Rendón Marínovi povolení k přechodnému pobytu již dne 18. února 2015. V této souvislosti vyplývá z ústních vyjádření A. Rendón Marína, že toto povolení k přechodnému pobytu z důvodu mimořádných okolností spočívajících v začlenění rodiny podle článků 124 a 128 královského nařízení č. 557/2011 mu příslušný španělský orgán udělil v důsledku zahlázení odsouzení (*cancelación*).
- 28 Za těchto podmínek Soudní dvůr vyzval předkládající soud, aby uvedl, zda odpověď Soudního dvora nadále považuje za nezbytnou pro své rozhodnutí.
- 29 V dopise ze dne 9. března 2016 předkládající soud konstatoval, že návrhovému žádání formulovanému ve správní žalobě a směřujícímu k získání povolení k přechodnému pobytu bylo sice rozhodnutím místního pracoviště zastoupení vlády pro provincii Malaga ze dne 18. února 2015 vyhověno, avšak uvedl, že na své žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce trvá.
- 30 Podle předkládajícího soudu totiž udělením povolení k pobytu A. Rendón Marínovi v únoru 2015 nebylo jeho návrhovým žádáním vzneseným v původním řízení vyhověno v plném rozsahu. Předkládající soud má totiž za to, že kdyby bylo vyhověno dané správní žalobě, bylo by napadené rozhodnutí ze dne 13. července 2010, jímž byla žádost žalobce v původním řízení o povolení k pobytu zamítnuta, prohlášeno za protiprávní a udělení povolení k pobytu z toho vyplývající by vyvolávalo účinky od uvedeného data. Z neplatnosti uvedeného rozhodnutí a z udělení povolení k pobytu ke zmíněnému datu by přitom mohly pro žalobce v původním řízení plynout důsledky, které přesahují samotné udělení tohoto povolení, jako například náhrada škody za ušlé pracovníprávní poměry, dávky sociálního zabezpečení či pojistné na sociální zabezpečení, či dokonce případný nárok na nabytí španělské státní příslušnosti.
- 31 Je tudíž třeba konstatovat, že spor v původním řízení před předkládajícím soudem nadále probíhá a že odpověď Soudního dvora na položenou otázku je pro řešení tohoto sporu nadále užitečná.
- 32 O žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce je tudíž třeba rozhodnout.

K předběžné otázce

- 33 V rámci postupu spolupráce mezi vnitrostátními soudy a Soudním dvorem zavedeného článkem 267 SFEU přísluší Soudnímu dvoru poskytnout vnitrostátnímu soudu užitečnou odpověď, která mu umožní rozhodnout spor, jenž mu byl předložen. Z tohoto hlediska Soudnímu dvoru přísluší případně přeformulovat otázky, které jsou mu položeny. Úkolem Soudního dvora je totiž vyložit všechna ustanovení unijního práva, která vnitrostátní soudy potřebují pro rozhodnutí o sporech, které projednávají, i když tato ustanovení nejsou výslovně zmíněna v otázkách položených těmito soudy Soudnímu dvoru (viz zejména rozsudky ze dne 14. října 2010, Fuß, C-243/09, EU:C:2010:609, bod 39; ze dne 30. května 2013, Worten, C-342/12, EU:C:2013:355, bod 30, a ze dne 19. září 2013, Betriu Montull, C-5/12, EU:C:2013:571, bod 40).
- 34 I když tedy předkládající soud omezil svou otázku na výklad článku 20 SFEU, nebrání tato skutečnost Soudnímu dvoru, aby předkládajícímu soudu poskytl všechny prvky výkladu unijního práva, které mohou být užitečné pro rozhodnutí ve věci, která mu byla předložena, bez ohledu na to, zda je tento soud ve své otázce zmínil. V tomto ohledu přísluší Soudnímu dvoru, aby ze všech poznatků předložených vnitrostátním soudem, zejména pak z odůvodnění předkládacího rozhodnutí, vytěžil ty prvky uvedeného práva, které je s přihlédnutím k předmětu sporu třeba vyložit (viz zejména rozsudky ze dne 14. října 2010, Fuß, C-243/09, EU:C:2010:609, bod 40; ze dne 30. května 2013, Worten, C-342/12, EU:C:2013:355, bod 31, a ze dne 19. září 2013, Betriu Montull, C-5/12, EU:C:2013:571, bod 41).
- 35 S ohledem na tuto judikaturu a na informace uvedené v předkládacím rozhodnutí je třeba přeformulovat otázku položenou předkládajícím soudem v tom smyslu, že její podstatou je, zda jednak článek 21 SFEU a směrnice 2004/38 a jednak článek 20 SFEU musí být vykládány v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, která stanoví automatické odmítnutí udělit státnímu příslušníkovi třetího státu povolení k pobytu na území dotyčného členského státu, pokud má tento státní příslušník záznam v rejstříku trestů, přestože dotyčný vyživuje dvě nezletilé děti, občany Unie, které s ním pobývají v tomto členském státě od svého narození, aniž využily svého práva volného pohybu, a tyto děti by v důsledku tohoto odmítnutí musely opustit území Unie.
- 36 V této souvislosti je předně třeba připomenout, že případná práva přiznaná státním příslušníkům třetích států ustanoveními unijního práva týkajícími se občanství Unie nejsou vlastními právy, nýbrž právy odvozenými od výkonu svobody pohybu a pobytu občanem Unie (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 8. května 2013, Ymeraga a další, C-87/12, EU:C:2013:291, bod 35; ze dne 10. října 2013, Alokpa a Moudoulou, C-86/12, EU:C:2013:645, bod 22, a ze dne 12. března 2014, O. a B., C-456/12, EU:C:2014:135, bod 36 a citovaná judikatura). Odvozené právo pobytu státního příslušníka třetího státu existuje tudíž v zásadě pouze tehdy, je-li nezbytné zajistit, aby občan Unie mohl účinně vykonávat práva volného pohybu a pobytu v Unii.
- 37 V tomto kontextu je třeba posoudit, zda takový státní příslušník třetího státu, jako je A. Rendón Marín, může požívat odvozeného práva pobytu založeného buď na článku 21 SFEU a směrnici 2004/38, nebo na článku 20 SFEU, a případně zda jeho záznam v rejstříku trestů může odůvodnit omezení tohoto práva.

Článek 21 SFEU a směrnice 2004/38

K existenci odvozeného práva pobytu založeného na článku 21 SFEU a směrnici 2004/38

- 38 Článek 3 odst. 1 směrnice 2004/38 definuje jako „oprávněné osoby“, které mají nárok na práva přiznaná touto směrnicí, „všechny občany Unie, kteří se stěhují do jiného členského státu, než jehož jsou státními příslušníky, nebo v takovém členském státě pobývají, a [...] jejich rodinné příslušníky ve smyslu čl. 2 bodu 2, kteří je doprovázejí nebo následují“.

- 39 Alfredo Rendón Marín je státní příslušník třetího státu, otec nezletilých občanů Unie, které má ve výlučné péči a kteří vždy pobývali v témže členském státě, totiž ve Španělském království.
- 40 V souvislosti se synem A. Rendón Marína – nezletilým dítětem, které nikdy nevyužilo práva volného pohybu a vždy pobývalo v členském státě, jehož má státní příslušnost – je třeba konstatovat, že na toto dítě se nevztahuje pojem „oprávněná osoba“, ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2004/38, takže tato směrnice se na něho nevztahuje (rozsudky ze dne 15. listopadu 2011, Dereci a další, C-256/11, EU:C:2011:734, bod 57, a ze dne 6. prosince 2012, O a další, C-356/11 a C-357/11, EU:C:2012:776, bod 42).
- 41 Naproti tomu dcera A. Rendón Marína – jak podotkla španělská, řecká, italská a polská vláda, jakož i Komise – nezletilé dítě polské státní příslušnosti, které od narození pobývá ve Španělsku, spadá pod pojem „oprávněná osoba“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2004/38.
- 42 Soudní dvůr zdůraznil, že situace, ve které je v hostitelském členském státě státní příslušník jiného členského státu, který se narodil v hostitelském členském státě a nevyužil práva na volný pohyb, nemůže být v důsledku pouhé této skutečnosti postavena na roveň čistě vnitrostátní situaci, ve které je uvedený státní příslušník zbaven výhod, které mu v hostitelském členském státě vyplývají z ustanovení unijního práva v oblasti volného pohybu a pobytu osob (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 19. října 2004, Zhu a Chen, C-200/02, EU:C:2004:639, bod 19).
- 43 Z toho vyplývá, že dcera A. Rendón Marína se může dovolávat článku 21 odst. 1 SFEU a ustanovení přijatých k jeho provedení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 19. října 2004, Zhu a Chen, C-200/02, EU:C:2004:639, bod 26).
- 44 Za těchto okolností článek 21 odst. 1 SFEU a směrnice 2004/38 v zásadě přiznávají dceři A. Rendón Marína právo pobytu ve Španělsku.
- 45 Podle Soudního dvora je však toto právo občanů Unie pobývat na území jiného členského státu, než jehož jsou státními příslušníky, přiznáno s výhradou omezení a podmínek stanovených ve Smlouvě o FEU a v ustanoveních přijatých k jejímu provedení (rozsudek ze dne 19. října 2004, Zhu a Chen, C-200/02, EU:C:2004:639, bod 26), přičemž při uplatnění těchto omezení a podmínek musí být dodržovány meze uložené unijním právem a toto uplatnění musí být v souladu s obecnými zásadami tohoto práva, zejména se zásadou proporcionality (v tomto smyslu viz zejména rozsudky ze dne 17. září 2002, Baumbast a R, C-413/99, EU:C:2002:493, bod 91, a ze dne 19. října 2004, Zhu a Chen, C-200/02, EU:C:2004:639, bod 32).
- 46 V souvislosti s těmito podmínkami je třeba upřesnit, že každý občan Unie má právo pobytu na území jiného členského státu, než jehož má státní příslušnost, po dobu delší než tři měsíce za podmínky, mimo jiné, že má v souladu s čl. 7 odst. 1 písm. b) směrnice 2004/38 pro sebe a své rodinné příslušníky dostatečné prostředky, aby se po dobu svého pobytu nestal zátěží pro systém sociální pomoci hostitelského členského státu, a zdravotní pojištění, kterým jsou v hostitelském členském státě kryta všechna rizika.
- 47 Nenabyla-li dcera A. Rendón Marína ve Španělsku právo trvalého pobytu podle čl. 16 odst. 1 směrnice 2004/38 – což by znamenalo, že právo jejího pobytu by nebylo vázáno na splnění podmínek stanovených v kapitole III této směrnice, mimo jiné podmínek stanovených v jejím čl. 7 odst. 1 písm. b) – nelze jí právo pobytu přiznat, pokud nesplňuje podmínky stanovené v citovaném čl. 7 odst. 1 písm. b).

- 48 V této souvislosti Soudní dvůr již rozhodl, že ačkoli občan Unie musí mít dostatečné prostředky, nestanoví unijní právo bytí i sebemenší požadavek na původ těchto prostředků, které mohou být poskytovány například státním příslušníkem třetího státu, který je rodičem dotyčných nezletilých občanů (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 19. října 2004, Zhu a Chen, C-200/02, EU:C:2004:639, bod 30, a ze dne 10. října 2013, Alokpa a Moudoulou, C-86/12, EU:C:2013:645, bod 27).
- 49 V projednávané věci z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že dětem A. Rendón Marína se dostává náležitá péče a školního vzdělání. Španělská vláda kromě toho na jednání upřesnila, že A. Rendón Marín a jeho děti jsou v souladu se španělskými právními předpisy účastníky zdravotního pojištění. Vzhledem k výše uvedenému přísluší předkládajícímu soudu, aby určil, zda má dcera A. Rendón Marína sama nebo prostřednictvím svého otce dostatečné prostředky a zdravotní pojištění, kterým jsou kryta všechna rizika, ve smyslu čl. 7 odst. 1 písm. b) směrnice 2004/38.
- 50 Co se týče otázky, zda se A. Rendón Marín, který je státním příslušníkem třetího státu, může coby přímý předek občanky Unie, které přísluší právo pobytu podle směrnice 2004/38, dovolávat odvozeného práva pobytu, z judikatury Soudního dvora vyplývá, že to, zda je rodinný příslušník „vyživován“ občanem Unie majícím právo pobytu, je výsledkem faktické situace, která se vyznačuje okolnostmi, že materiální podpora rodinného příslušníka je zajištěna osobou mající právo pobytu, takže nastane-li – stejně jako v projednávané věci – opačná situace, tedy že osoba mající právo pobytu je vyživovaná osobou státního příslušníka třetího státu, nemůže se tento státní příslušník za účelem uplatnění práva pobytu v hostitelském členském státě odvolávat na to, že je „vyživovaným“ příbuzným uvedené osoby mající právo pobytu ve smyslu směrnice 2004/38 (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 10. října 2013, Alokpa a Moudoulou, C-86/12, EU:C:2013:645, bod 25).
- 51 Odmítnutím umožnit rodiči, který je státním příslušníkem třetího státu a skutečně pečuje o nezletilého občana Unie, aby s tímto občanem pobýval v hostitelském členském státě, by nicméně právo pobytu posledně uvedené osoby bylo zbaveno veškerého užitečného účinku, jelikož požívání práva pobytu nezletilým dítětem nezbytně znamená, že toto dítě má právo být doprovázeno osobou, která o něj skutečně pečuje, a tudíž že tato osoba s ním po dobu tohoto pobytu může pobývat v hostitelském členském státě (viz rozsudky ze dne 19. října 2004, Zhu a Chen, C-200/02, EU:C:2004:639, bod 45, jakož i ze dne 10. října 2013, Alokpa a Moudoulou, C-86/12, EU:C:2013:645, bod 28).
- 52 Pokud tedy článek 21 SFEU a směrnice 2004/38 přiznávají právo pobytu v hostitelském členském státě státnímu příslušníku jiného členského státu, který je nezletilou osobou a splňuje podmínky stanovené v čl. 7 odst. 1 písm. b) této směrnice, umožňují tatáž ustanovení rodiči, který o tohoto státního příslušníka skutečně pečuje, aby s ním pobýval v hostitelském členském státě (viz rozsudky ze dne 19. října 2004, Zhu a Chen, C-200/02, EU:C:2004:639, body 46 a 47, jakož i ze dne 10. října 2013, Alokpa a Moudoulou, C-86/12, EU:C:2013:645, bod 29).
- 53 Nehledě na možnost zmíněnou v bodě 47 tohoto rozsudku musí být článek 21 SFEU a směrnice 2004/38 v případě, že dcera A. Rendón Marína splňuje podmínky stanovené v čl. 7 odst. 1 směrnice 2004/38, aby mohla požívat práva pobytu ve Španělsku na základě článku 21 SFEU a této směrnice – což musí ověřit, jak bylo zdůrazněno v bodě 49 tohoto rozsudku, předkládající soud – vykládány v tom smyslu, že v zásadě brání tomu, aby A. Rendón Marínovi bylo odvozené právo pobytu na území tohoto členského státu odepráno.
- K dopadu záznamu v rejstříku trestů na přiznání odvozeného práva pobytu s ohledem na články 27 a 28 směrnice 2004/38
- 54 Na tomto místě je nutno posoudit, zda taková vnitrostátní právní úprava, jako je úprava dotčená ve věci v původním řízení, může omezit případné odvozené právo pobytu A. Rendón Marína.

- 55 V této souvislosti je třeba připomenout, že právo pobytu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků v Unii není bezpodmínečné, nýbrž s ním mohou být spojena omezení a podmínky stanovené ve Smlouvě, jakož i v ustanoveních přijatých k jejímu provedení (viz zejména rozsudek ze dne 10. července 2008, Jipa, C-33/07, EU:C:2008:396, bod 21 a citovaná judikatura).
- 56 Je třeba poukázat i na to, že podle bodu 23 odůvodnění směrnice 2004/38 představuje vyhoštění občanů Unie a jejich rodinných příslušníků z důvodů veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti opatření, které může vážně ohrozit osoby, jež se poté, co využily práv a svobod přiznaných jim Smlouvou, skutečně integrovaly do hostitelského členského státu. Proto směrnice 2004/38 zavádí, jak vyplývá z bodu 24 jejího odůvodnění, režim ochrany proti vyhošťovacím opatřením, který je založen na stupni integrace dotčených osob v hostitelském členském státě, takže by s rostoucím stupněm integrace občanů Unie a jejich rodinných příslušníků v hostitelském členském státě měla růst i úroveň jejich ochrany před vyhoštěním (rozsudek ze dne 23. listopadu 2010, Tsakouridis, C-145/09, EU:C:2010:708, body 24 a 25).
- 57 Co se týče věci v původním řízení, omezení práva pobytu vyplývají konkrétně z čl. 27 odst. 1 směrnice 2004/38, tedy z ustanovení umožňujícího členským státům omezit právo pobytu občanů Unie nebo jejich rodinných příslušníků bez ohledu na jejich státní příslušnost zejména z důvodů veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 10. července 2008, Jipa, C-33/07, EU:C:2008:396, bod 22).
- 58 Z ustálené judikatury vyplývá, že výhrada veřejného pořádku představuje výjimku z práva pobytu občanů Unie či jejich rodinných příslušníků, kterou je třeba vykládat restriktivně a jejíž rozsah nemohou členské státy určovat jednostranně (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 4. prosince 1974, van Duyn, 41/74, EU:C:1974:133, bod 18; ze dne 27. října 1977, Bouchereau, 30/77, EU:C:1977:172, bod 33; ze dne 29. dubna 2004, Orfanopoulos a Oliveri, C-482/01 a C-493/01, EU:C:2004:262, bod 65; ze dne 27. dubna 2006, Komise v. Německo, C-441/02, EU:C:2006:253, bod 34, a ze dne 7. června 2007, Komise v. Nizozemsko, C-50/06, EU:C:2007:325, bod 42).
- 59 Jak vyplývá z čl. 27 odst. 2 prvního pododstavce směrnice 2004/38, opatření omezující právo pobytu občana Unie nebo jeho rodinného příslušníka, zejména opatření přijatá z důvodů veřejného pořádku, mohou být odůvodněná jen tehdy, jsou-li v souladu se zásadou proporcionality a založena výlučně na osobním chování dotyčné osoby.
- 60 Je nutno podotknout, že v čl. 27 odst. 2 této směrnice je kladen důraz na to, že předchozí odsouzení pro trestný čin neodůvodňuje samo o sobě přijetí opatření z důvodů veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti, že osobní chování dotyčného jednotlivce musí představovat skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti nebo dotyčného členského státu a že odůvodnění, která přímo nesouvisí s dotyčnou osobou nebo souvisejí s generální prevencí, nejsou přípustná (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 10. července 2008, Jipa, C-33/07, EU:C:2008:396, body 23 a 24, jakož i ze dne 23. listopadu 2010, Tsakouridis, C-145/09, EU:C:2010:708, bod 48).
- 61 Z toho plyne, že unijní právo brání omezení práva pobytu založenému na důvodech obecné prevence, o kterém je rozhodnuto s cílem odradit ostatní cizince, obzvláště pokud bylo takové opatření přijato automaticky v důsledku odsouzení pro trestný čin, aniž bylo přihlédnuto k osobnímu chování pachatele trestného činu nebo k nebezpečí, které představuje pro veřejný pořádek (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 27. dubna 2006, Komise v. Německo, C-441/02, EU:C:2006:253 bod 93 a citovaná judikatura).
- 62 Pro účely posouzení, zda je vyhošťovací opatření opatřením přiměřeným sledovanému legitimnímu cíli, v projednávané věci ochraně veřejného pořádku či veřejné bezpečnosti, je tudíž nutno vzít v úvahu kritéria stanovená v čl. 28 odst. 1 směrnice 2004/38, a to délku pobytu dotyčné osoby na území

hostitelského členského státu, její věk, zdravotní stav, rodinné a ekonomické poměry, společenskou a kulturní integraci v hostitelském členském státě a intenzitu vazeb na zemi původu. V rámci zásady proporcionality je důležité zohlednit i stupeň závažnosti protiprávního jednání.

- 63 Je přitom zapotřebí podotknout, že právní úprava dotčená ve věci v původním řízení automaticky a bez jakékoli možnosti odchýlení podmiňuje získání původního povolení k pobytu neexistencí záznamu v rejstříku trestů ve Španělsku či v zemích, v nichž dotčená osoba dříve pobývala.
- 64 V projednávané věci se v předkládacím rozhodnutí uvádí, že žádost A. Rendón Marína ze dne 18. února 2010 o povolení přechodného pobytu z důvodu mimořádných okolností byla v důsledku existence záznamu v rejstříku trestů zamítnuta na základě této právní úpravy. K odmítnutí udělit požadované povolení k pobytu došlo tudíž automaticky, bez zohlednění konkrétní situace žalobce v původním řízení, tedy bez posouzení jeho osobního chování či případného aktuálního nebezpečí, které mohl tento žalobce představovat pro veřejný pořádek nebo veřejnou bezpečnost.
- 65 V souvislosti s posouzením relevantních okolností projednávané věci vyplývá ze spisu, jež má Soudní dvůr k dispozici, že A. Rendón Marín byl odsouzen za trestný čin, jehož se dopustil v roce 2005. Toto dřívější trestní odsouzení nemůže samo o sobě odůvodnit odmítnutí udělit povolení k pobytu. Zatímco osobní chování dotyčného jednotlivce musí představovat skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti, přičemž Soudní dvůr zdůraznil, že podmínka týkající se existence aktuálního ohrožení musí být v zásadě splněna v době přijetí předmětného opatření (viz zejména rozsudek ze dne 27. října 1977, Bouchereau, 30/77, EU:C:1977:172, bod 28), v projednávaném případě tomu tak podle všeho nebylo, jelikož vykonání trestu odnětí svobody, k němuž byl A. Rendón Marín odsouzen, bylo odloženo a patrně k němu ani nedošlo.
- 66 Co se dále týče případného vyhoštění A. Rendón Marína, je třeba vzít v úvahu základní práva, jejichž dodržování Soudní dvůr zajišťuje, zejména právo na respektování soukromého a rodinného života stanovené v článku 7 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“) (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 23. listopadu 2010, Tsakourdis, C-145/09, EU:C:2010:708, bod 52), a také dodržet zásadu proporcionality. Tento článek 7 Listiny musí být vykládán ve spojení s povinností zohlednit nejvlastnější zájem dítěte, uznaný v čl. 24 odst. 2 Listiny (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 23. prosince 2009, Detiček, C-403/09 PPU, EU:C:2009:810, body 53 a 54).
- 67 S ohledem na všechny výše rozvedené úvahy musí být článek 21 SFEU a směrnice 2004/38 vykládány v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, která stanoví automatické odmítnutí udělit povolení k pobytu státnímu příslušníkovi třetího státu, jenž je rodičem nezletilého dítěte, občana Unie, které vyživuje a jež s ním pobývá v hostitelském členském státě, jen z toho důvodu, že tento rodič má záznam v rejstříku trestů.

K článku 20 SFEU

K existenci odvozeného práva pobytu podle článku 20 SFEU

- 68 Pro případ, že by předkládající soud dospěl při ověřování podmínek stanovených v čl. 7 odst. 1 směrnice 2004/38 k závěru, že tyto podmínky nejsou splněny, a v každém případě pro účely posouzení situace syna A. Rendón Marína, nezletilého dítěte, které vždy pobývalo v členském státě, jehož má státní příslušnost, je třeba se zabývat otázkou, zda odvozené právo pobytu pro A. Rendón Marína může být případně založeno na článku 20 SFEU.
- 69 Úvodem je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora článek 20 SFEU přiznává každé osobě, která má státní příslušnost členského státu, status občana Unie, který je předurčen být základním statutem státních příslušníků členských států (viz rozsudky ze dne 30. června 2016, NA, C-115/15, EU:C:2016:487, bod 70 a citovaná judikatura).

- 70 Občanství Unie přiznává každému občanu Unie základní a individuální právo svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států s výhradou omezení a podmínek stanovených ve Smlouvách a ustanoveních přijatých k jejich provedení (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 7. října 2010, Lassel, C-162/09, EU:C:2010:592, bod 29, a ze dne 16. října 2012, Maďarsko v. Slovensko, C-364/10, EU:C:2012:630, bod 43).
- 71 Jak Soudní dvůr již rozhodl v bodě 42 rozsudku ze dne 8. března 2011, Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2011:124), článek 20 SFEU brání vnitrostátním opatřením, jejichž účinkem je to, že občané Unie jsou připraveni o možnost skutečně využívat podstatné části práv plynoucích z jejich statusu občanů Unie.
- 72 Ustanovení Smlouvy týkající se občanství Unie naproti tomu nepřiznávají státním příslušníkům třetích států žádné samostatné právo (rozsudky ze dne 8. listopadu 2012, Iida, C-40/11, EU:C:2012:691, bod 66, a ze dne 8. května 2013, Ymeraga a další, C-87/12, EU:C:2013:291, bod 34).
- 73 Případná práva přiznaná státním příslušníkům třetích států ustanoveními Smlouvy týkajícími se občanství Unie nejsou totiž – jak bylo již připomenuto výše v bodě 36 tohoto rozsudku – vlastními právy příslušejícími těmto státním příslušníkům, nýbrž právy odvozenými od práv, jichž požívá občan Unie. Účel a odůvodnění uvedených odvozených práv se zakládá na zjištění, že odmítnout jejich uznání by mohlo narušit svobodu pohybu občana Unie (rozsudky ze dne 8. listopadu 2012, Iida, C-40/11, EU:C:2012:691, body 67 a 68, a ze dne 8. května 2013, Ymeraga a další, C-87/12, EU:C:2013:291, bod 35).
- 74 V této souvislosti Soudní dvůr již dříve konstatoval, že existují velmi zvláštní situace, v nichž navzdory tomu, že se neuplatní sekundární právo týkající se práva pobytu státních příslušníků třetích států a že dotyčný občan Unie nevyužil svobody pohybu, musí být státnímu příslušníkovi třetího státu, který je rodinným příslušníkem tohoto občana, přiznáno právo pobytu, neboť jinak by byl popřen užitečný účinek občanství Unie, jestliže by v důsledku odeprání takového práva byl tento občan nucen opustit území Unie chápané jako celek, a byl tak zbaven možnosti skutečně využívat podstatné části práv plynoucích z tohoto statusu (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 8. března 2011, Ruiz Zambrano, C-34/09, EU:C:2011:124, body 43 a 44; ze dne 15. listopadu 2011, Dereci a další, C-256/11, EU:C:2011:734, body 66 a 67; ze dne 8. listopadu 2012, Iida, C-40/11, EU:C:2012:691, bod 71; ze dne 8. května 2013, Ymeraga a další, C-87/12, EU:C:2013:291, bod 36, a ze dne 10. října 2013, Alokpa a Moudoulou, C-86/12, EU:C:2013:645, bod 32).
- 75 Výše uvedené situace se vyznačují skutečností, že i když jsou upraveny právními předpisy spadajícími *a priori* do pravomoci členských států, tedy předpisy týkajícími se práva na vstup a pobyt státních příslušníků třetích států, kteří nespádají do působnosti ustanovení sekundárního práva, jež za jistých podmínek toto právo přiznávají, mají tyto situace vnitřní vztah ke svobodě pohybu a pobytu občana Unie, která brání tomu, aby bylo uvedeným státním příslušníkům odepráno právo vstupu a pobytu v členském státě, kde tento občan pobývá, tak aby nedošlo k narušení této svobody (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 8. listopadu 2012, Iida, C-40/11, EU:C:2012:691, bod 72, a ze dne 8. května 2013, Ymeraga a další, C-87/12, EU:C:2013:291, bod 37).
- 76 V projednávané věci mají děti A. Rendón Marína, které mají státní příslušnost členského státu, a sice jedno španělskou a jedno polskou státní příslušnost, status občana Unie (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 2. října 2003, Garcia Avello, C-148/02, EU:C:2003:539, bod 21, a ze dne 19. října 2004, Zhu a Chen, C-200/02, EU:C:2004:639, bod 25).
- 77 Děti A. Rendón Marína mají tudíž jakožto občané Unie právo volného pohybu a pobytu na území Unie a jakékoli omezení tohoto práva spadá do oblasti působnosti unijního práva.

- 78 Proto v případě – což musí ověřit předkládající soud – že by A. Rendón Marín, státní příslušník třetího státu, do jehož výlučné péče byly tyto děti svěřeny, musel v důsledku odepření pobytu opustit území Unie, mohlo by to vést k omezení onoho práva, konkrétně práva pobytu, jelikož tyto děti by mohly být nuceny doprovázet A. Rendón Marína, a tudíž opustit území Unie chápané jako celek. Případná povinnost otce opustit území Unie by je připravila o možnost skutečně využívat podstatné části práv plynoucích z jejich statusu občana Unie (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 15. listopadu 2011, Dereci a další, C-256/11, EU:C:2011:734, bod 67; ze dne 8. listopadu 2012, Iida, C-40/11, EU:C:2012:691, bod 71; ze dne 8. května 2013, Ymeraga a další, C-87/12, EU:C:2013:291, bod 36, a ze dne 10. října 2013, Alokpa a Moudoulou, C-86/12, EU:C:2013:645, bod 32).
- 79 Několik členských států, které předložily vyjádření, uvedlo, že A. Rendón Marín by se svými dětmi mohl odcestovat do Polska, tedy členského státu, jehož státní příslušnost má jeho dcera. Alfredo Rendón Marín na jednání uvedl, že neudrzuje styky s rodinou matky své dcery, která podle jeho názoru v Polsku nepobývá, a že on ani jeho děti neovládají polský jazyk. V tomto ohledu musí předkládající soud ověřit, zda s ohledem na veškeré okolnosti věci v původním řízení může případně A. Rendón Marín coby rodič, který o své děti pečuje sám, skutečně požívat odvozeného práva je doprovázet a pobývat s nimi v Polsku, takže by jeho děti v důsledku skutečnosti, že mu španělské orgány nepřiznaly právo pobytu, nemusely opustit území Unie chápané jako celek (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 10. října 2013, Alokpa a Moudoulou, C-86/12, EU:C:2013:645, body 34 a 35).
- 80 S výhradou ověření zmíněného v bodech 78 a 79 tohoto rozsudku nasvědčují informace, které má Soudní dvůr k dispozici, závěru, že situace dotčená ve věci v původním řízení může vést k tomu, že děti A. Rendón Marina budou zbaveny možnosti skutečně využívat podstatné části práv, jež jim plynou ze statusu občana Unie, a že tudíž spadá do působnosti unijního práva.

K možnosti zavést omezení odvozeného práva pobytu vyplývajícího z článku 20 SFEU

- 81 Je nutno podotknout, že článek 20 SFEU nemá dopad na možnost členských států dovolávat se výhrady související s ochranou veřejného pořádku a veřejné bezpečnosti. Vzhledem k tomu, že situace A. Rendón Marína spadá do působnosti unijního práva, je ovšem tuto situaci nutno posuzovat s ohledem na právo na respektování soukromého a rodinného života stanovené v článku 7 Listiny, přičemž tento článek musí být vykládán – jak bylo připomenuto výše v bodě 66 tohoto rozsudku – ve spojení s povinností zohlednit nejvlastnější zájem dítěte, uznaný v čl. 24 odst. 2 Listiny.
- 82 Kromě toho, jak bylo připomenuto výše v bodě 58 tohoto rozsudku, pro účely odůvodnění výjimky z práva pobytu občanů Unie či jejich rodinných příslušníků je nutno pojmy „veřejný pořádek“ a „veřejná bezpečnost“ vykládat restriktivně tak, že jejich rozsah nemohou členské státy určovat jednostranně bez kontroly ze strany unijních orgánů.
- 83 Soudní dvůr v této souvislosti rozhodl, že pojem „veřejný pořádek“ předpokládá v každém případě kromě narušení společenského pořádku, které představují všechna porušení práva, existenci skutečného, aktuálního a dostatečně závažného ohrožení některého ze základních zájmů společnosti. V souvislosti s pojmem „veřejná bezpečnost“ z judikatury Soudního dvora vyplývá, že tento pojem zahrnuje vnitřní i vnější bezpečnost členského státu a veřejná bezpečnost může být dotčena zásahem do funkčnosti základních institucí a veřejných služeb, jakož i přežití obyvatelstva, stejně jako nebezpečím vážného narušení vnějších vztahů nebo mírového soužití národů anebo zásahem do vojenských zájmů (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 23. listopadu 2010, Tsakouridis, C-145/09, EU:C:2010:708, body 43 a 44, jakož i ze dne 15. února 2016, N., C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, body 65 a 66).

- 84 Za těchto okolností je třeba učinit závěr, že pokud se nepřiznání práva pobytu zakládá – s ohledem na trestnou činnost páchanou státním příslušníkem třetího státu, který má ve výlučné péči děti, jež jsou občany Unie – na skutečném, aktuálním a dostatečně závažném ohrožení veřejného pořádku či veřejné bezpečnosti, bude takové odepření v souladu s unijním právem.
- 85 Tento závěr nelze ovšem dovodit automaticky jen na základě toho, že dotyčná osoba má záznam v rejstříku trestů. Vyplynout případně může jen z konkrétního posouzení předkládajícího soudu, týkajícího se všech aktuálních okolností relevantních pro daný případ, z hlediska zásady proporcionality, nejvlastnějšího zájmu dítěte a základních práv, jejichž dodržování zajišťuje Soudní dvůr.
- 86 Při tomto posuzování tedy bude třeba vzít v úvahu zejména osobní chování dotyčné osoby, délku a legálnost pobytu dotyčné osoby na území dotčeného členského státu, povahu a závažnost spáchaného trestného činu, aktuální stupeň společenské nebezpečnosti dotyčné osoby, věk a zdravotní stav dotyčných dětí, jakož i jejich rodinné a ekonomické poměry.
- 87 Z toho vyplývá, že článek 20 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že vnitrostátní právní úpravě, která stanoví automatické odmítnutí udělit povolení k pobytu státnímu příslušníkovi třetího státu, jenž je rodičem nezletilých dětí, občanů Unie, které má ve výlučné péči, jen z toho důvodu, že tento rodič má záznam v rejstříku trestů, brání, jestliže by tyto děti musely v důsledku tohoto odmítnutí opustit území Unie.
- 88 S ohledem na všechny výše rozvedené úvahy je třeba na položenou otázku odpovědět, že
- článek 21 SFEU a směrnice 2004/38 musí být vykládány v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, která stanoví automatické odmítnutí udělit povolení k pobytu státnímu příslušníkovi třetího státu, jenž je rodičem nezletilého dítěte, občana Unie se státní příslušností jiného členského státu než hostitelského členského státu, které vyživuje a jež s ním pobývá v hostitelském členském státě, jen z toho důvodu, že tento rodič má záznam v rejstříku trestů;
 - článek 20 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že též vnitrostátní právní úpravě, která stanoví automatické odmítnutí udělit povolení k pobytu státnímu příslušníkovi třetího státu, jenž je rodičem nezletilých dětí, občanů Unie, které má ve výlučné péči, jen z toho důvodu, že tento rodič má záznam v rejstříku trestů, brání, jestliže by tyto děti musely v důsledku tohoto odmítnutí opustit území Unie.

K nákladům řízení

- 89 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

Článek 21 SFEU a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS musí být vykládány v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, která stanoví automatické odmítnutí udělit povolení k pobytu státnímu příslušníkovi třetího státu, jenž je

rodičem nezletilého dítěte, občana Unie se státní příslušností jiného členského státu než hostitelského členského státu, které vyživuje a jež s ním pobývá v hostitelském členském státě, jen z toho důvodu, že tento rodič má záznam v rejstříku trestů.

Článek 20 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že téže vnitrostátní právní úpravě, která stanoví automatické odmítnutí udělit povolení k pobytu státnímu příslušníkovi třetího státu, jenž je rodičem nezletilých dětí, občanů Unie, které má ve výlučné péči, jen z toho důvodu, že tento rodič má záznam v rejstříku trestů, brání, jestliže by tyto děti musely v důsledku tohoto odmítnutí opustit území Evropské unie.

Podpisy